

Verksamhetsrapport 2022

– Redovisning av bidrag från Naturvårdsverket –

Bakgrund

Svenska västkusten, framför allt Bohuslän, har sedan decennier tillbaka varit särskilt utsatt för marin nedskräpning. Rådande havsströmmar och förhärskande vindriktningar medför att en stor del av allt flytande marint skräp från Nordatlanten, Nordsjön och Engelska kanalen hamnar i Skagerrak och Kattegatt med påföljd att mängder av detta flyter iland på västkustens stränder.

Strandstädning 2022

Under 2022 har det städats flitigt från Strömstad i norr till Kungsbacka i söder. Med hjälp av Naturvårdsverket har Väst kuststiftelsen kunnat öka insatserna ytterligare längs kusten de senaste fem åren. Väst kuststiftelsen samordnar strandstädningen på uppdrag av kustkommunerna och stöttar dem med ansökan och redovisning av bidrag för strandstädning.

Stiftelsen organiserar regelbundna gemensamma möten för aktuell information och erfarenhetsutbyte, samt agerar som spindeln i nätet genom att hålla i kontakter och samla in specifika fakta. Dessutom tillhandahåller stiftelsen Strandstädarkartan; en interaktiv digital karta som kan användas via mobilapp eller på webben där såväl professionella som ideella strandstädare och privatpersoner markerar sina insatser.

Stöd genom entreprenörer

Strandstädningsentreprenörerna fungerar som ett stöd för den kommunala verksamheten. Uppdragen rör sig oftast om att ta de besvärligaste och otillgängligaste områdena, extra stort och tungt skräp samt fungera som jourpatruller då väder eller skräpsituation påkallar snabb utryckning. Under våren gjordes en ny upphandling av strandstädningsentreprenörer, vilket har resulterat i ramavtal med åtta entreprenörer längs kusten. Avtalen löper under två år med möjlig förlängning med ytterligare två.

Strandstädarkartan

Användningen av mobilappen Strandstädarkartan ökar fortsatt. Under påsken gjordes ett försök att ta hjälp av Strandstädarkartan för att markera upptäckter och sanering av olja i samband med ett akut oljeutsläpp. Försöket var lyckat och ledde till en vidareutveckling av appen där en ny, svart, markering för just olja togs fram. Den nya markeringen underlättar identifiering av oljefynd som sedan hanteras och saneras av särskilt utbildad personal.

Resultat

Resultat av strandstädningen 2022, rapporterad från kommunerna

Kommun	Mängd skräp i kg*	Sysselsättning kvinna**	Sysselsättning man **	Behandling***
Strömstad	11 220	412	3 349	Förbränning
Tanum	38 390	2 223	16 543	Soptipp
Sotenäs	15 650	994	2 592	Förbränning och MÅC
Sotenäs Marina Återvinningscentral (MÅC)	191 000	2206	6238	Materialåtervinning
Lysekil	18 320	480	720	Återvinningscentral
Uddevalle	320	168	1 260	Återvinningscentral
Stenungsund	1 672	330	560	Mestadels förbränning
Orust	21 584	195	2 727	Förbränning
Tjörn	10 377	216	2 076	Återvinningscentral
Kungälv	20 655	496	1 722	Soptipp ÅVC
Öckerö	6 145	1 120	1 527	Förbränning
Göteborg	16 900	0	2 900	Förbränning
Kungsbacka	8 905	3	46	ÅVC
Entreprenörerna	Står med hos kommunerna	1 292	5 692	
Västkuststiftelsen		2 834		
Summa utan MÅC	154 488	10 763	41 714	

*Mängd skräp = Summa insamlad mängd avfall i kg **Sysselsättning = Antal anställda för strandstädning under perioden i antal timmar ***Behandling = Materialåtervinning / Förbränning / Soptipp / Annat

Förutom det som kommunerna rapporterar in manuellt för bidragsredovisningen, så samlas viktig statistik in för strandstädningen genom Strandstädarkartan. Kommunerna, entreprenörerna och allmänheten markerar där sina städinsatser med olika information som hjälper oss att följa upp arbetet under flera år.

Utvärderad statistik från Strandstädarkartan

Strandstädarkartan rensas efter varje säsong då alla stränder behöver städas minst en gång per år. Genom kartan samlas det statistik över hur många städinsatser som görs per kommun, per år och totalt. Det gemensamma arbetet har resulterat i 226 ton plockat skräp under 2022, räknat från februari 2022 till januari 2023, vilket är en knapp ökning jämfört med föregående år. I år har knappt 3000 städningar markerats på Strandstädarkartan, jämfört med 2000 markeringar förra året. För hälften av städningarna i år har det angetts hur många personer som var med och strandstädade, vilket resulterar i en summa på knappt 8 300 personer. Summan av rapporterad tid för strandstädning har också ökat från sammanlagt 10 000 timmar 2021 till 15 900 timmar 2022. Vi ser alltså en positiv trend i användningen av Strandstädarkartan, mängden insamlat skräp, och i tid spenderad med strandstädning, även med den två månader kortare rapporteringsperioden förra året i beaktande.

Resultat för 2022 markerat på Strandstädarkartan

SÄCKAR:
13 935

VIKT I TON:
226

PERSONER:
8 297

ARBETSTIMMAR:
15 912

Andra insatser

För att hela tiden öka förståelsen och uppmärksamma problemet med plast på våra stränder kommunicerar stiftelsen om marint skräp och det gemensamma arbetet. Utmaningen med plast i naturen har flera dimensioner. Utöver att inventera behovet och engagera kommunerna så måste ett kontinuerligt arbete med information till allmänheten upprätthållas. Detta för att öka förståelsen och insikten om nedskräpning, samt uppmärksamma problemet och inte minst sprida användandet av Strandstädarkartan.

Folkbildning

Som en del i att öka kunskapen om problematiken med marint skräp hos allmänheten har Västkuststiftelsen under året tagit fram folkbildande material till framförallt sociala medier. Förutom att höja kunskapsnivån syftar de även till att skapa en känsla av ansvarstagande hos den enskilda personen. Materialet består av en serie inlägg på temat "Vad är det för skräp?" där mottagaren får fakta om vanligt strandskräp, information om vad som bör göras åt det och vilka konkreta insatser de själva kan engagera sig i – allt förpackat på ett pedagogiskt och lättillgängligt sätt.

Håll Bohuslän Rent

I samarbete med Håll Sverige Rent, Turistrådet Västsverige och kommunerna i Ett Enat Bohuslän har Västkuststiftelsen startat ett initiativ under namnet Håll Bohuslän Rent. Syftet med projektet är att lyfta befintliga och nya initiativ som främjar en ren kust. Tanken är även att göra det lätt för boende och besökare att ta hand om sitt skräp på rätt sätt samt att hjälpa till att städa upp marint skräp som kommer från havet. Sammanställd information om initiativet finns på www.hallbohuslanrent.se.

Västerhavsveckan

Under första veckan i augusti deltog Västkuststiftelsen som aktör på Västerhavsveckan ombord på toppsegelskonaren Kvartsita som seglade från hamn till hamn under sju dagar. De som besökte båten fick lära sig om marint skräp, strandstädning och andra ämnen kopplade till havet, samt om naturreservat och vandringsleder i närområdet. Det fanns också möjlighet att föranmäla sig till dagliga strandstädarturer med Föreningen Strandstädarna vilket resulterade i full båt samtliga dagar. Övriga deltagare på Kvartsita var bland andra Föreningen För Fulla Segel och Göteborgs universitet. Arrangemanget blev lyckat med idel vackert väder och i genomsnitt cirka 500 besökare på skeppet dagligen.

Detaljbilder: Strandskräp, Sivik. Folkbildande inlägg i sociala medier. Kvartsita vid Kåringön under Västerhavsveckan. Håll Bohuslän Rent.

Ekonomi

Kommunerna använde den största delen av bidraget för operativ strandstädning och stiftelsens upphandlade entreprenörer stöttade kommunerna efter behov. Västkuststiftelsen erhöll finansiering för projektledning och samordnande personal, intern och extern kommunikation samt administration. Vidare har en fortsatt satsning på kommunikation och ökat medvetande implementerats kring frågeställningen om marint avfall som kommunerna önskade.

Kommunerna har utöver detta avsatt en summa egna kommunala medel för att finansiera stöd till frivilliga verksamheter. Anledningen är att strandstädningen längs västkusten utförs till viss del av ideella organisationer som traditionellt har fått bidrag inom ramen för det gemensamma arbetet. Västkuststiftelsen har samlat in medlen och betalat ut stödet till respektive ideell organisation.

Fördelning av bidrag

Kommun/organisation	Totala kostnader	Fakt. kostnader bidrag	Medfinansiering
Göteborg	1 347 117	932 208	414 909
Kungsbacka	154 650	94 341	60 309
Kungälv	2 455 506	1 284 906	1 170 601
Lysekil	685 674	642 878	42 796
Orust	1 371 933	1 078 854	293 079
Sotenäs & MÅC	4 577 162	3 334 081	1 243 081
Stenungsund	317 330	175 402	141 928
Strömstad	742 711	383 735	358 976
Tanum	2 023 059	1 520 518	502 541
Tjörn	856 284	685 111	171 174
Uddevalle	145 000	124 881	20 119
Öckerö	2 117 572	994 007	1 123 565
Västkuststift. & Entreprenörer	1 218 304	1 218 304	
	4 354 292	4 354 292	
SUMMA	22 366 596	16 823 519	5 543 077

Bidraget för strandstädning står för upp till 90% av kostnaderna, men max hela beviljade bidragsbeloppet. Vi har haft totala kostnader på 22,37 milj, varav 25% finansieras av kommunerna (medfinansiering) och 75% av bidraget för strandstädning.

Beviljat bidrag 2022	16 824 547
Utbetalat bidrag 75% feb	12 618 410
Slututbetalning 25% jun	4 205 109

Sammanställning av ekonomisk redovisning

Se separat Excel-fil med detaljerade kostnader.

Framtid

Arbetet med samordning av strandstädning längs västkusten kräver kontinuitet och förutsägbarhet för att inte tappa kompetens och engagemang. För fortsatt framgång krävs en långsiktig och stabil finansiering. Riktlinjer och målsättningar bör sättas med lång planeringshorisont. Långsiktiga förvaltningsanslag är en förutsättning för att de utarbetade strukturerna fortsatt ska kunna tillvaratas och för att resurserna ska kunna utnyttjas på bästa sätt.

Vi fortsätter att utveckla samarbetet kring strandstädningen på västkusten och har bland annat som mål att strandstädning ska bli en folkrörelse och att strandstädning ska vara en självklarhet hos allmänheten.

Planerade insatser 2023

- Samarbetet mellan Västkuststiftelsen, kommunerna, frivillorganisationer och entreprenörer vässas ytterligare för att städningen skall bli än mer effektiv.
  - Samverkansdagar för kommuner och entreprenörer anordnas
- Kommunikation ska fortsatt prioriteras för att sprida kunskap, mobilisera och samordna olika intressenter.
  - Fortsatt information om Strandstädarkartan som mobil app
  - Fortsatt kommunikation om strandstädning och marint skräp via sociala medier
  - Initiativet *Håll Bohuslän Rent* i samarbete med Håll Sverige Rent, Turistrådet Västsverige, och Bohusläns kommuner
  - Medverkan på Västerhavsveckan i samarbete med den ideella föreningen Strandstädarna och föreningen För Fulla Segel med Toppsegelskoren Kvartsita

Underskrift

Väst kuststiftelsen

Ort	Datum
<i>Göteborg</i>	2023-05-
Underskrift	Namnförtydligande
Linus Kron	<i>Linus Kron, VD Väst kuststiftelsen</i>